

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Керівникам департаментів (управлінь)
освіти і науки обласних,
Київської міської державних
(військово-цивільних) адміністрацій

Керівникам закладів дошкільної освіти

Щодо надання роз'яснень про
комплектування спеціальних груп
у закладах дошкільної освіти

Шановні колеги!

На сьогодні відповідно до Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу, затвердженого спільним наказом МОН, МОЗ від 27.03.2006 № 240/165, зарахування дітей до спеціальних закладів (груп) здійснюється відповідно до типу порушення у дитини з особливими освітніми потребами.

Відповідно до пункту 7 статті 19 Закону України «Про освіту» категорії осіб з особливими освітніми потребами визначаються актами Кабінету Міністрів України з урахуванням міжнародних норм і стандартів. Зазначені категорії визначені Положенням про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженим постановою КМУ від 12 липня 2017 р. № 545 (далі - Положення). Додатком 4 до Положення «Категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів)» визначено 5 категорій (типів) труднощів, що не передбачають використання медичних діагнозів та типів порушення.

При цьому відповідно до пункту 32 Положення, у разі встановлення фахівцями інклюзивно-ресурсного центру наявності в особи особливих освітніх потреб, висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи є підставою для зарахування до спеціальних груп (з урахуванням особливостей розвитку особи).

У висновку фахівці інклюзивно-ресурсного центру зазначають категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів), ступені їх прояву та рівні підтримки особи з особливими освітніми потребами в закладі освіти, потреби в адаптації/модифікації освітньої програми, види та обсяг психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, рекомендації щодо створення освітнього інклюзивного середовища у закладі.

Відповідно до додатку 4 до Положення під час проведення комплексної
МОН № 1/12132-23 від 15.08.2023 зці інклюзивно-ресурсних

Підписав: Смірнова Євгенія Ігорівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000BAE53600D2C1BD00
Дійсний: з 17.07.2023 15:58:00 по 17.07.2025 15:58:00

центрів визначають труднощі легкого ступеня прояву, труднощі помірного ступеня прояву, труднощі важкого ступеня прояву, труднощі найтяжчого ступеня прояву, що відповідають 2-5 рівням підтримки в умовах інклюзивного навчання. Перший рівень підтримки надається дітям, які мають поодинокі, незначні труднощі; другий – дітям, які мають труднощі легкого ступеня прояву, третій – дітям, які мають труднощі помірного ступеня прояву, четвертий – дітям, які мають труднощі важкого ступеня прояву та п'ятий – дітям, які мають труднощі найтяжчого ступеня прояву.

Для дітей, які мають труднощі I ступеня прояву (поодинокі, незначні) та за рішенням інклюзивно-ресурсного центру потребують першого рівня підтримки, не створюється інклюзивна група та не забезпечуються в умовах інклюзивного навчання додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги, не залучається асистент вихователя тощо. Отже, такі діти не мають потреби в забезпеченні особливих умов навчання та не потребують зарахування до спеціальних груп закладів дошкільної освіти.

Звертаємо увагу, що відповідно до Методичних рекомендацій для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі, ухвалених Вченою радою Інституту спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН України (протокол № 9 від 2 грудня 2021 року), інтелектуальні труднощі відповідно до кожного ступеня прояву поділяються на:

- труднощі II ступеня прояву: є наявність значних особливостей функціонування когнітивної сфери;
- труднощі III ступеня прояву: наявність виражених особливостей функціонування когнітивної сфери;
- труднощі IV ступеня прояву: наявність значно виражених особливостей функціонування когнітивної сфери;
- труднощі V ступеня прояву: наявність особливо сильно виражених особливостей функціонування когнітивної сфери різного ступеня прояву в поєднанні з іншими особливостями функціонування рухової, мовленнєвої, емоційної сфер.

Враховуючи вищезазначене, рекомендуємо під час комплектування спеціальних груп враховувати категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів), ступені їх прояву та рівні підтримки особи з особливими освітніми потребами в закладі освіти; до спеціальних груп зараховувати дітей, які потребують рівня підтримки не нижче другого.

Також доречно поспілкуватися з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, які здійснювали комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи. Це допоможе більш якісно організувати освітнє середовище в закладі.

Однак, під час організації освітнього процесу у спеціальній групі/закладі не враховується рівень та обсяг підтримки особи з особливими освітніми потребами в освітньому процесі, у тому числі обсяг психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, передбачені для організації інклюзивного навчання.

Адже зміст освітнього процесу в спеціальному закладі (групі) визначається і реалізується відповідно до освітніх програм, які містять корекційно-розвитковий складник для дітей з особливими освітніми потребами. Ці програми зорієнтовані на виконання основних вимог Базового компонента дошкільної освіти та

реалізацію освітніх, корекційно-розвиткових, оздоровчих впливів на вихованців та містять як навчально-виховні, так і корекційно-розвиткові завдання.

Як правило, до спеціальних груп для дітей з порушеннями слуху зараховуються вихованці з функціональними сенсорними труднощами, що передбачають обмеження слухової функції; до спеціальних груп для дітей з порушеннями зору – вихованці з функціональними сенсорними труднощами, що передбачають обмеження зорової функції; до спеціальних груп для дітей з порушеннями мови – вихованці з функціональними мовленнєвими та соціоадаптаційними труднощами; до спеціальних груп для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату – вихованці з функціональними моторними або фізичними труднощами; до спеціальних груп для дітей з інтелектуальними порушеннями – вихованці з інтелектуальними труднощами III-V ступенів прояву; до спеціальних груп для дітей із затримкою психічного розвитку – вихованці з навчальними, соціоадаптаційними труднощами II-V ступенів прояву або інтелектуальними труднощами II ступеня прояву.

Для забезпечення якості освітнього процесу та максимального врахування потреб різних груп вихованців, під час комплектування груп для дітей з функціональними труднощами можна враховувати ступінь прояву труднощів та їх характер, зокрема формувати групи для дітей з:

- функціональними слуховими труднощами II – III ступенів прояву;
- функціональними слуховими труднощами IV – V ступенів прояву;
- функціонально-мовленнєвими труднощами II – III ступенів прояву;
- функціонально-мовленнєвими труднощами IV – V ступенів прояву;
- функціональними зоровими функціями II – III ступенів прояву;
- функціональними зоровими функціями IV – V ступенів прояву тощо.

У випадку, якщо вихованець має труднощі різних типів, то він, як правило, зараховується до спеціальної групи відповідно до найскладнішого типу труднощів, першопричині.

Строк здобуття освіти дитиною з ООП в спеціальному ЗДО (спеціальній групі) не може перевищувати строку, визначеного для проведення повторної комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру, зазначеного у пункті 7 висновку. Також рекомендуємо закладам освіти звертати увагу батьків (інших законних представників дитини) на строки проведення повторної комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи та враховувати зазначені строки під час комплектування груп.

Зауважуємо, що відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про освіту» листи, інструкції, методичні рекомендації, інші документи органів виконавчої влади, крім наказів, зареєстрованих Міністерством юстиції України, не є нормативно-правовими актами і не можуть встановлювати правові норми, носять лише рекомендаційний характер.

З повагою

Заступник Міністра

Євгенія Смірнова